

**ADVIES OVER DE MEDEDELING VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER EEN
VEREENVOUDIGING VAN HET ONDERNEMINGSKLIMAAT OP HET GEBIED
VAN VENNOOTSCHAPSRECHT, FINANCIËLE VERSLAGGEVING EN
CONTROLE VAN JAARREKENINGEN**

**AVIS CONCERNANT LA COMMUNICATION DE LA COMMISSION EUROPEENNE
RELATIVE A LA SIMPLIFICATION DE L'ENVIRONNEMENT DES SOCIETES
EN MATIERE JURIDIQUE, COMPTABLE ET LE CONTROLE
DES COMPTES**

BRUSSEL - BRUXELLES

03.10.2007

Woonden onder het voorzitterschap van de heer L.DENAYER, Secretaris van de Raad, de plenaire vergadering van 3 oktober 2007 bij :

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties van de industrie en van het bank- en verzekeringswezen :

De heren DERIDDER en DONNAY.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de ambachten, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleinindustrie vertegenwoordigen :

Mevrouw LAUREYS en de heer VANDORPE.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de arbeiders en de verbruikscoöperaties vertegenwoordigen :

Algemeen Belgisch Vakverbond :

De heer STRUYF.

Algemeen Christelijk Vakverbond :

De heer DERRUINE.

Algemene Centrale der Liberale vakbonden :

Mevrouw JONCKHEERE.

**ADVIES BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER EEN
VEREENVOUDIGING VAN HET ONDERNEMINGSKLIMAAT OP HET GEBIED VAN HET
VENNOOTSCHAPSRECHT, DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING EN DE CONTROLE VAN DE
JAARREKENINGEN**

INBEHANDELINGNEMING

Bij brief dd. 9 augustus 2007 heeft de heer J.P. Maes, voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, de Raad in de onderstaande bewoordingen een adviesvraag voorgelegd:

Mijnheer de Voorzitter,

Als bijlage vindt u de voornoemde tekst in het Frans en het Nederlands, die, zoals u weet, kadert in het beleid van de Europese Commissie om de administratieve lasten voor kmo's met 25% te verminderen.

In het licht van de wetsvoorstellen die begin 2008 zullen worden ingediend, verzoekt de Europese Commissie de lidstaten, het Europees Parlement en de andere belanghebbenden hun standpunten over de voorstellen die in de Mededeling worden gedaan voor half oktober 2007 kenbaar te maken.

Het deel van de Mededeling betreffende de financiële verslaggeving en de controle (punt 4 en bijlage 4) ligt in het verlengde van de vragenlijsten die in december 2006 en maart 2007 aan de lidstaten werden voorgelegd.

U weet ongetwijfeld dat sommige voorstellen uit de Mededeling de kwaliteit en de beschikbaarheid van de financiële informatie die door de ondernemingen wordt verschaft, aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Als het voorstel van de Europese Commissie om de kleine entiteiten volledig vrij te stellen van de publicatieplicht bv. wordt aangenomen, zou dit kunnen betekenen dat meer dan 94% van de ondernemingen die dit vandaag verplicht zijn, hun jaarrekeningen niet meer moeten neerleggen.

Naar het voorbeeld van wat werd gedaan voor de bovengenoemde vragenlijsten en om België in staat te stellen eenstemmig te reageren op de door de Commissie geformuleerde voorstellen m.b.t. de financiële verslaggeving en de controle van de jaarrekeningen, beoogt de Commissie voor Boekhoudkundige Normen de reacties van de betrokken Belgische instellingen te verzamelen en samen te vatten alvorens ze in de loop van de maand september aan de regering voor te leggen.

Deze brief werd terzelfder tijd gericht aan de Nationale Bank van België, de Commissie voor het Bank-, Financier- en Assurantiewezen, de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, het Instituut der Bedrijfsrevisoren, het Instituut van de Accountants en Belastingconsulenten, het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten en de leden van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

...

*

* *

De subcommissie Boekhoudregeling werd belast met het onderzoek van het dossier en de voorbereiding van een advies en is daartoe bijeengekomen op 13 en 25 september en op 2 oktober 2007.

Tijdens haar werkzaamheden kon ze rekenen op de medewerking van de heer Y. Stempniewsky, secretaris-generaal van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, en van mevr. C. Buydens en de heer Detombe van de Nationale Bank van België.

Onderhavig advies werd eenparig goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van 3 oktober 2007.

Inhoud van de voorstellen van de Commissie met betrekking tot de vereenvoudiging van de boekhouding en van de controle van de jaarrekeningen voor de kmo's en gevolgen voor België

In de algemene context van "Betere regelgeving" heeft de Europese Commissie besloten het regelgevingsklimaat voor de Europese ondernemingen, in samenwerking met het Europees Parlement en de lidstaten, te vereenvoudigen¹. De aangekondigde doelstelling bestaat erin ervoor te zorgen dat de communautaire wetgeving inzake het vennootschapsrecht, de financiële verslaggeving en de controle van de jaarrekeningen tegemoet komt aan de huidige behoeften van de Europese ondernemingen en hen in staat stelt concurrentiëler en succesvoller te zijn in een hoogst competitieve internationale context.

Dit initiatief is gekoppeld aan de huidige herziening van de interne markt die door de Commissie in mei 2006 op gang werd gebracht in het kader van het project voor de burgers. Een eerste dringend voorstel werd door de Commissie goedgekeurd op 6 maart 2007 en was erop gericht de bepalingen m.b.t. het deskundigenverslag in het kader van binnenlandse fusies of splitsingen af te stemmen op de bepalingen uit de tiende richtlijn vennootschapsrecht inzake grensoverschrijdende fusies (richtlijn 2005/56/CE).

¹ Zie advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven dd. 21 december 2005.

Teneinde de draagwijdte van deze vereenvoudigingsactie vast te stellen, heeft de Europese Commissie op 10 juli 2007 een mededeling goedgekeurd die voorstellen bevat ter vereenvoudiging van het acquis communautaire op het gebied van het vennootschapsrecht, de financiële verslaggeving en de controle van de jaarrekeningen. De Commissie had deze mededeling laten voorafgaan door een vragenlijst over hetzelfde onderwerp. Ter herinnering: over deze vragenlijst heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven op 30 januari 2007 een eensluidend advies (CRB 2007-129DEF) uitgebracht.

Welke concrete maatregelen stelt de Commissie in haar mededeling voor ?

- a) Invoering van een nieuwe categorie van ondernemingen (micro-entiteiten) met de mogelijkheid tot uitsluiting van de boekhoudkundige verplichtingen

Deze micro-entiteiten zouden worden gekenmerkt door drempels van minder dan tien werknemers, een balanstotaal van minder dan 500.000 euro of een omzet van minder dan een miljoen euro.

Deze ondernemingen zouden volgens de Commissie kunnen worden vrijgesteld van de toepassing van de jaarrekeningenrichtlijnen en het zou aan de lidstaten worden overgelaten om de voorschriften vast te stellen die deze entiteiten in acht moeten nemen.

Deze micro-entiteiten zouden volgens de NBB minstens 75% vormen van de ondernemingen die hun jaarrekeningen volgens het verkorte schema neerleggen.

- b) Verlenging van de overgangsperiode bij het in aanmerking nemen van de overschrijding van de drempels

De mededeling stelt voor dat de duur van de drempeloverschrijding die leidt tot de overgang naar een hogere categorie en tot de daarmee gepaard gaande uitbreiding van de verplichtingen inzake financiële verslaggeving en controle, wordt vastgesteld op 5 jaar en dat, in omgekeerde zin, het feit dat een vennootschap de drempels niet langer overschrijft, reeds na één jaar leidt tot de overgang van die onderneming naar een lagere categorie.

- c) Volledige vrijstelling van de openbaarmakingsplicht voor de kleine entiteiten

Volgens het beste scenario dat door de NBB werd ontwikkeld, zou deze maatregel tot gevolg hebben dat 94% van de ondernemingen die nu hun jaarrekeningen bij de Balanscentrale neerleggen, deze formaliteit niet meer zouden moeten vervullen. Volgens het meest beperkende scenario zouden nog slechts 1905 ondernemingen verplicht zijn hun jaarrekeningen neer te leggen².

² Ondernemingen die, gelet op de drempels die door de Belgische wetgeving voor de kleine ondernemingen werden vastgesteld, reeds zouden kunnen worden vrijgesteld van neerlegging van de jaarrekeningen indien de criteria niet waren vastgesteld op een geconsolideerde basis: 11.049

Bijkomende ondernemingen die, gelet op de recentste drempels die werden vastgesteld in de vierde richtlijn (14 juni 2006) voor de kleine ondernemingen, zouden kunnen worden vrijgesteld van neerlegging van de jaarrekeningen indien de criteria niet waren vastgesteld op een geconsolideerde basis: 789

Bijkomende ondernemingen die, gelet op de recentste drempels die werden vastgesteld in de vierde richtlijn (14 juni 2006) voor de middelgrote ondernemingen, zouden kunnen worden vrijgesteld van neerlegging van de jaarrekeningen indien de criteria niet waren vastgesteld op een geconsolideerde basis: 4.673

Ondernemingen die kunnen worden beschouwd als micro-entiteiten: 215.617 ; hieraan zou nog een deel van de 50.876 ondernemingen die hun omzet niet meedelen, kunnen worden toegevoegd.

- d) Mogelijkheid voor bepaalde middelgrote entiteiten om gebruik te maken van de vrijstellingen die nu alleen voor kleine entiteiten zijn voorbehouden

Ter herinnering: deze categorie van ondernemingen (omzet van 35 miljoen euro, balanstotaal van 17,5 miljoen euro en personeel: 250 – volgens de cijfers die worden vermeld in de herziening van de vierde richtlijn in 2006) bestaat niet in het Belgische recht.

De Europese Commissie opteert voor een risicogeoriënteerde benadering en stelt derhalve voor dat de ondernemingen waarvan de bestuurders ook de eigenaars zijn of de nv's, de commanditaire vennootschappen op aandelen of ook de bvba's die behoren tot de categorie van de middelgrote ondernemingen worden vrijgesteld van de aanwijzing van een wettelijke auditor van de jaarrekening, van de opstelling van een jaarverslag en van het gebruik van het volledige jaarrekeningenschema.

- e) Maatregelen voor alle vennootschappen

Het betreft:

- de vrijstelling van de verplichting om in de consolidatie de dochterondernemingen op te nemen die van te verwaarlozen betekenis zijn;
- de afschaffing van de verplichting tot boeking van uitgestelde belastingen;
- de afschaffing van de verplichting om bepaalde informatie te verstrekken, waaronder de oprichtingskosten en de uitsplitsing van de omzet.

ADVIES VAN DE RAAD

1. Voorafgaande opmerkingen

De Raad stelt vast dat het gaat om een ambitieuze mededeling die erop gericht is het vennootschapsrecht en het boekhoudrecht alsmede de controle ten gronde te wijzigen.

Hij is van oordeel dat een grondige reflectie in al deze materies noodzakelijk is en dat de wijzigingsvoorstellen gepaard moeten gaan met gedetailleerde impactstudies.

De Raad, die zich hier heeft beperkt tot het onderzoek van de boekhoudrechtelijke aspecten, en meer bepaald tot de maatregel die tot doel heeft een nieuwe categorie van micro-ondernemingen uit te sluiten van de toepassing van de vierde richtlijn en de maatregel tot afschaffing van de verplichting voor de kleine ondernemingen om hun jaarrekeningen openbaar te maken, wenst in dit kader te verwijzen naar de twee adviezen die hij ter zake al heeft uitgebracht.

Zo wenst hij nogmaals te bevestigen dat hij ingenomen is met het door de Europese Commissie beoogde doel, t.w. de vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat om de bedrijven in staat te stellen concurrentiëler te worden in het kader van de nagestreefde vermindering van de administratieve lasten van de ondernemingen met 25%.

Hij wenst evenwel voorbehoud te maken bij de maatregelen die de Commissie ten uitvoer wenst te leggen om dit doel te bereiken, omdat ze de boekhouding hierbij te veel vereenzelvigd met een administratieve last en het belang van financiële verslaggeving als bestuurs- en communicatiemiddel en als overleginstrument uit het oog verliest.

In dit opzicht wenst de Raad, zoals hij dat ook in zijn advies van januari jl. deed, meer bepaald de nood aan een stabiel, samenhangend en weldoordacht beleid te onderstrepen en beklemtoont hij dat aan elke wijziging ervan een grondige impactstudie zou moeten voorafgaan.

2. Probleem van concurrentievervalsing

Boekhoudkundige en financiële informatie is in de loop der tijd het voorwerp geweest van allerlei maatregelen om de transparantie en de pertinentie ervan te verbeteren. In dezelfde context werden maatregelen op het vlak van financiële verslaggeving, corporate governance en audits genomen. Van 1957 tot het begin van de jaren 2000 heeft de Commissie getracht het vennootschapsrecht en het boekhoudrecht in Europa te **harmoniseren**. Daarbij stelde men van bij het begin het doel voorop discriminatie tussen de ondernemingen die binnen de EU opereren te vermijden en de keuze voor een wetgeving, niet omwille van economische factoren, maar om minder strenge beperkingen opgelegd te krijgen vanwege de nationale wetgever, te vermijden. Voorts was het de bedoeling aan derden en vennoten gelijkwaardige garanties te bieden om hun bescherming te waarborgen.

Daarom is de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven gekant tegen de opheffing van het “communautaire acquis” waarmee een soort van gemeenschappelijk “level playing field” voor de lidstaten en enige rechtszekerheid tot stand kan worden gebracht. Een afschaffing van dit acquis zou de deur openzetten voor een terugkeer naar het plaatselijk particularisme, waardoor het risico van een grotere discrepantie tussen de lidstaten en, bijgevolg, een reëel gevaar voor “forum shopping” en onderlinge concurrentie tussen lidstaten (in het voordeel van de lidstaat met het systeem dat de minst beperkende randvoorwaarden oplegt, maar allicht niet het meest efficiënt is op het vlak van de bescherming van de verschillende belangen die op het spel staan) zou ontstaan.

Het fundamentele probleem is dat van de concurrentievervalsing, dat bijzonder gevoelig ligt in een klein land als het onze.

In dit kader wijst de Raad meer bepaald het idee af dat sommige ondernemingscategorieën aan het Europese recht zouden worden onttrokken, omdat dit ertoe zou kunnen leiden dat de voorwaarden voor concurrentievervalsing en, bijvoorbeeld, delokalisatierisico's in het leven worden roepen.

3. Voor de handhaving van de openbaarmakingsplicht en de eenvormige toepassing ervan in de Europese Unie

Afgezien van de redenen m.b.t. het level playing field en de concurrentie, die nu al een probleem doen rijzen ingevolge een weinig eenvormige toepassing van de openbaarmakingsplicht, pleit de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven om de navolgende redenen ervoor de verplichting tot neerlegging van de jaarrekeningen te handhaven:

1. Volgens de Raad zouden de door de Commissie overwogen maatregelen m.b.t. de versoepeling van de openbaarmakingsverplichtingen leiden tot een gebrek aan informatie over de kleine ondernemingen en zou deze lacune zich uitbreiden tot de middelgrote ondernemingen.

Een dergelijke ontwikkeling zou het voor de belanghebbende personen, ondernemingen en instellingen alleen maar ingewikkelder maken om informatie te krijgen die beantwoordt aan hun behoeften. Voor de bedrijven zou het aldus moeilijker worden om informatie te vinden over hun leveranciers en hun cliënten.

De Raad pleit er integendeel voor dat de jaarrekeningen meer dan nu worden gebruikt als belangrijkste bron van financiële informatie, wat in België aldus zou moeten leiden tot een grotere administratieve vereenvoudiging, o.m. op het vlak van de enquêtes.

2. In geval van opheffing van de openbaarmaking van de jaarrekeningen zouden de banken en andere kredietinstellingen voor een gelijkaardige situatie van gebrek aan informatie komen te staan, wat zou kunnen leiden tot strengere voorwaarden voor het verkrijgen van een krediet en dat krediet bovendien duurder zou kunnen maken.

3. De jaarrekeningen worden gebruikt voor een hele reeks van al dan niet verplichte statistieken. Indien het gecentraliseerde openbaarmakingssysteem wordt opgeheven, loopt een groot aantal ondernemingen een evident risico op verhoogde administratieve kosten en lasten, die verband houden met de verplichting om op overheidsenquêtes te antwoorden. Bovendien zou de informatie die wordt verzameld door de Balanscentrale aan betrouwbaarheid kunnen inboeten.

De Raad treedt de NBB dan ook bij wanneer deze haar bezorgdheid te kennen geeft over de gevolgen van de overwogen maatregelen voor de kwaliteit van de nationale rekeningen, over het effect van dit kwaliteitsverlies op het begrotingsbeleid en het economisch beleid van de EU-lidstaten en, in fine, over de financiering van de Unie zelf, die ten belope van 70% berust op het bbp van de lidstaten, dat op een meer aselechte manier zou worden berekend.

4. In België en in de andere lidstaten waar een nauw verband bestaat met de fiscaliteit speelt de financiële verslaggeving een bepalende rol in de berekening van de belastingen en valt het te verwachten dat, indien de verplichtingen inzake de neerlegging van de jaarrekeningen komen te vervallen, er andere verplichtingen aan de ondernemingen zullen worden opgelegd, wat voor hen niet zou bijdragen tot een vermindering van de administratieve kosten en lasten.

5. Ten slotte zal, in het kader van de betrekkingen met het personeel, de economische en financiële informatieverstrekking, die de sluitsteen vormt van het overleg binnen de onderneming, aan kwaliteit inboeten.

Ter herinnering pleit de Raad voor het behoud van gelijke concurrentievoorwaarden, enerzijds en voor een harmonisatie van de openbaarmakingspraktijken op een hoog kwaliteitsniveau en tegen een zo laag mogelijke kostprijs, anderzijds.
